

SINTEZA
principalelor constatări ce reies din
verificările efectuate la
Ministerul Culturii și Muzeul Național de Istorie a României

Acțiunea de control desfășurată de către Corpul de control al prim-ministrului („CCPM”) a vizat analiza demersurilor efectuate la nivelul Ministerului Culturii și la cel al Muzeului Național de Istorie a României („MNIR”), raportate la prevederile cadrului normativ ce reglementează exportul temporar de bunuri culturale mobile clasificate în vederea organizării unor expoziții în străinătate.

Constatările au relevat, pe de o parte, deficiențe sau lacune legislative în ceea ce privește protejarea patrimoniului cultural, iar pe de altă parte abateri de la respectarea cadrului juridic ce reglementează exportul temporar de bunuri culturale mobile clasate, după cum urmează:

A) Participarea la expoziții în străinătate presupune expunerea acestora în afara teritoriului național. Dacă pentru asigurarea securității acestor bunuri în spații expoziționale situate pe teritoriul național există prevederi în legislația specială, ce obligă organizatorii să adopte măsurile de prevenire a sustragerii și în normele generale ce reglementează paza obiectivelor, bunurilor și valorilor, în ceea ce privește securitatea bunurilor din patrimoniu măsurile de prevenire a sustragerii sunt cele propuse de administratorul spațiului expozițional străin și sunt prevăzute în clauzele contractului de împrumut perfectat între administratorul român al bunurilor și administratorul străin al muzeului în care acestea sunt expuse.

Verificările CCPM au relevat faptul că măsurile și condițiile de securitate și pază antiefracție propuse de entitățile străine către care au fost împrumutate bunurile nu au făcut obiectul unor analize de specialitate. Situația de fapt a fost cauzată, pe de o parte, de lipsa unor norme instituite în acest sens, de lipsa de stabilire a atribuțiilor specifice în cadrul structurilor organizatorice și

entităților implicate în aprobarea exportului temporar, precum și în lipsa de solicitare de îndrumare/consultanță de la autorități, instituții publice competente sau de achiziții de servicii profesionale de la persoane private specializate și autorizate în domeniul protecției și pazei valorilor.

Analiza măsurilor de siguranță acceptate de reprezentanții MNIR pentru organizarea expoziției temporare la muzeul Drents din Assen, Olanda, prin comparație cu cele stabilite pentru expozițiile de la Madrid și Roma a relevat faptul că au fost mai puțin riguroase, cel puțin sub aspectul asigurării pazei cu personal specializat 24h/24h.

Astfel, în cazul expoziției din Olanda *supravegherea expoziției s-a realizat prin intermediul unui centru de control funcțional 24h/24h, 7 zile pe săptămână, iar personalul de pază a fost disponibil pentru comunicații în caz de urgență.* În cazul expozițiilor din Madrid și Roma, securitatea în interiorul și/sau în exteriorul obiectivului a fost asigurată cu **personal de paza specializat 24h/24h.**

B) Demersurile efectuate la nivelul MNIR în vederea încheierii unei înțelegeri având ca finalitate organizarea unei expoziții în Olanda nu au fost supuse analizei și avizării formale a consiliului de administrație instituit la nivelul muzeului. Această conduită a constituit o abatere de la normele ce reglementează organizarea și funcționarea MNIR aprobate prin ordin de ministru.

C) În ceea ce privește modul în care s-a respectat obligația obținerii avizului din partea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, obligație prevăzută în norma metodologică ce reglementează exportul temporar al bunurilor culturale mobile (normă aprobată prin hotărâre de Guvern), s-a constatat, *în principal*, că:

1) Inițierea demersurilor pentru obținerea **avizului de principiu** s-a realizat cu devansarea unor termene, respectiv cel prevăzut art. 7 alin. (1) și cel prevăzut la art. 8 alin. (1) din *Norma aprobată prin HG nr. 518/2004.*

2) Introducerea pe ordinea de zi a ședinței din data de 14.05.2024 a solicitării MNIR s-a realizat cu încălcarea termenului prevăzut la art. 20 alin. (4) din *Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor*, aprobat prin *Ordinul ministrului culturii nr. 3515/2023.*

3) Analiza pentru avizare efectuată la nivelul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor nu a relevat existența unei diferențe semnificative între

informațiile comunicate de MNIR, în principal cu privire la numărul obiectelor culturale (aproximativ 350 obiecte conținute în scrisoarea de intenție semnată de cei 2 parteneri și 673 obiecte prevăzute în Lista pieselor propuse pentru exportul temporar).

4) *Contractul de împrumut nr. 2987/14.05.2024* dintre MNIR și muzeul din Olanda a fost încheiat anterior comunicării de către reprezentanții Ministerului Culturii a avizului de principiu (17.05.2024), deși prin propunerea avizului de principiu membri Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor decid pentru oportunitatea exportului temporar de bunuri culturale mobile în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (3) din *Norma aprobată prin HG nr. 518/2004*, cu modificările și completările ulterioare.

5) Atât *Contractul de împrumut nr. 2987/14.05.2024*, cât și *Certificatul de asigurare nr. T0197450008-001* nu au făcut obiectul avizării la nivelul Serviciului Juridic, Contencios din cadrul Ministerului Culturii și nici nu au fost identificate demersuri întreprinse de reprezentanții MNIR de a le transmite spre avizare, nefiind respectate prevederile art. 8 alin. (2) din *Norma aprobată prin HG nr. 518/2004*, cu modificările și completările ulterioare. Acest aspect nu a fost identificat la nivelul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, cu ocazia analizei documentației depuse.

D) Valoarea de asigurare a bunurilor expuse în Olanda a fost ultima stabilită în urma reevaluării. Pentru unele dintre aceste bunuri ultima reevaluare s-a realizat în urmă cu mai mult de 14 ani, cu toate că potrivit regulii stabilite prin normele aplicabile, această operațiune trebuia să se deruleze la intervale de 10 ani.

E) Contractul de împrumut nu a fost încheiat în forma autentică cerută în mod expres de dispozițiile art. 8 alin. (1) lit. (a) din *Norma aprobată prin HG nr. 518/2004*, situație de fapt generată de o derogare aprobată în numele ministrului de secretarul general din cadrul Ministerului Culturii, cu încălcarea dispozițiilor art. 63 din *Legea nr. 24/2000*.

F) Rezultatul verificărilor a fost comunicat spre competentă valorificare Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.